

HÖGAKTUELLT

Personaltidning för HÖGSKOLAN I GÄVLE Nr 6, oktober 2002

Rekordmånga firade 25 år

Över 600 personer hade anmält sig till 25-årsjubileet den 11 oktober. Dagen inleddes med Akademisk högtid och utnämningar och fortsatte fram till småtimmarna i Campusrestaurangen.

Sid 7

Konst och teknik bara olika sidor

Konst och teknik är två sidor av samma sak, men vi måste finna ett sätt för dem att mötas, sade forskaren och författaren Agnes Nobel i sitt anförande på HS-dagen.

Sid 5

Upphovsrätten i förändring

I och med ny informationsteknik kommer upphovsrättslagen att förändras. Redan idag råder, för de flesta, okända bestämmelse även för hur man länkar till en webbsida.

Sid 7

Högaktuellt

Personaltidning för
Högskolan i Gävle
801 76 Gävle
Besöksadress:
Kungsbäcksvägen 47
Rum 61:311

[www.hig.se/aktuellt/
hogaktuellt/](http://www.hig.se/aktuellt/hogaktuellt/)

Ansvarig utgivare:

Lars Söderberg,
informationschef

Redaktör:

Ove Wall
e-post: owl@hig.se
026-648917

Tryck:

Strålns AB
1 300 ex

Annon priser:

3 000:-/kvartssida
6 000:-/halvsida
moms tillkommer

Nästa nummer:

xx

Manusstopp:

xx

Debattstopp:

xx

Red förbehåller sig
rätten att korta i insänt
material. Det görs om
möjligt i samråd med
skribenten.

Ange gärna källa vid ci-
tering av material.

Omslagsfoto:

Kollage från 25-
årsjubileet.

Foto: Ove Wall

Högskolan och budgetpropositionen

Hösten har många glädje-
ämnen. Högskolan sjuder av
liv och entusiasm. Debatten
om utbildningarnas upplägg
är livlig, ibland rentav het.
Lika vacker som högskolan
är om sommaren, inbäddad
i Regementsparkens grön-
ska, lika vacker är den i skym-
ningen om hösten med det
varma ljuset strömmande ut
från alla fönster. Hösten är
också en tid av vemod över
den förgångna sommaren
och över de dalande löven.

Till höstens begivenheter hör
numera också budgetproposi-
tionen. Då och då innehåller
den ett glädjeämne men är kan-
ske oftare en källa till vemod.
Valårens budgetpropositioner
brukar, av naturliga skäl, inte
innehålla några djärva förslag
till nysatsningar och årets ver-
sion är i det avseendet inget
undantag. I överenskommelsen
om plattformen för regeringen
finns det en del punkter, som
kan leda till intressanta föränd-
ringar, men de kommer antagli-
gen i först i utskottens bear-
betning av propositionen.

ÖKNING BLIR MINSKNING

För Högskolan i Gävle innebär
propositionen ett förslag om
en ökning av takbeloppet för
vår grundutbildning med 12,3
miljoner. Den ökningen inne-
fattar en permanentning av det
tillskott vi fick redan i vårens
tilläggsproposition på drygt 6
miljoner och beror på en om-
fördelning mellan högskolorna.
Den innefattar också en redan i
fjol aviserad ökning av antag-
ningen till vårutbildningen
svarande mot 30 platser. Eft-
tersom vi också måste räkna in

Leif Svensson, rektor

Glädjande är de höjningar av
prislapparna som föreslås, dels
för humaniora och samhällsve-
tenskap med 3,4 procent och
dels för vård med 15 procent.
Det innebär för oss ett tillskott
på 2,2 respektive 5,4 miljoner.

På forskningssidan innebär
övertagandet av Belastnings-
skadecentrum den stora nyhe-
ten för vår del i årets budget-
proposition. Det innebär att de
statliga forskningsmedlen utö-
kas med 23,6 miljoner för den
fortsatta verksamheten plus
8,0 miljoner som är speciella
för året. Vidare får vi ett tidiga-
re aviserat tillskott på 3,1 mil-
joner till forskningen. Totalt
kommer vårt statliga forsk-
ningsanslag att öka från 34 till
68 miljoner, så det är fråga om
en fördubbling.

Sedan innehåller propositi-
onen som vanligt en pris- och
löneuppräknig, som upplevs
som helt otillräcklig, och en be-
sparing för att statsbudgeten
som helhet inte skall passera
det givna taket. Jag kan bara
uppmana alla intresserade att
gå in på regeringens hemsida
och själva studera detaljerna i
propositionen.

MÅSTE SKAPA GODA KONTAKTER

Skall man vara glad eller vemo-
dig? Höjningen av vissa pris-
lappar är ju mycket glädjande
samtidigt som man kan känna
vemod över att den bara åter-
ställer en liten del av det senas-
te decenniets nedskärningar av
ersättningen för grundutbild-
ningen. Belastningsskadecen-
trum – där kan man känna en
odelad glädje och en stor för-
hoppning om en fortsatt posi-
tiv utveckling. Vi måste nu ar-
beta på att skapa goda kontak-
ter mellan Belastningsskade-
centrum och andra delar av
högskolan. Inte minst skall det
bli spännande att se vad detta
kan tillföra grundutbildningen.

utbildningen inom ramen för
nätuniversitetet i vårt takbe-
lopp innebär förslaget faktiskt
en minskning totalt. På plussi-
dan kan noteras att vi för nät-
universitetsplatserna får
20 000 kronor extra per hel-
årsstudent oberoende av ut-
bildningsområde.

Nytt forskningsprojekt:

Hur påverkar oss den fysiska miljön?

Sinnesförändringar drabbar oss ideligen. Men vi reflekterar oftast inte över vad de beror på. I ett brett forskningsprojekt ska Ulla Westerberg, Igor Knez och deras göteborgska kollega Ingegerd Eliasson försöka fånga just dessa förnimmelser och sätta dem i relation till den yttre miljön.

Över 90 procent av vår tid befinner vi oss inomhus. Ursäktorna för att inte gå ut är många och alla variationer av väder kan duga.

Skillnaderna är påtagliga också mellan människors geografiska positioner. Till exempel kan norrlänningen ägna sig åt TV-repriser under sommaren i väntan på hyggligt snöföre medan göteborgaren kontrar med att det ju är 15 grader kallt! Vad ska man ut och göra då?

– Dessa skillnader är spännande och har engagerat forskare och arkitekter sedan länge. Men såvitt vi vet har ingen tagit ett samlat grepp hur vi påverkas av vår omgivning, säger Ulla Westerberg, arkitekt och forskare vid Institutionen för teknik och byggd miljö.

När FORMAS, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad, utlyste

medel för tvärvetenskaplig forskning, kom 55 förslag in. Ullas, Igers och Ingegerds ansökan belönades med 5,4 miljoner kronor för tre år med chans till ytterligare ett år.

KAN GE BÄTTRE MILJÖER

Två städer, Göteborg och Luleå skall ingå i projektet.

– Förhoppningsvis kan vi

även lägga till en centraleuropeisk stad som jämförelse, säger Igor.

”Urbana klimatrum” heter projektet som inledningsvis består av faktsamling kring det fysiska klimatet.

– Därefter ska några tusen enkäter skickas ut varpå vi övergår till djupintervjuer innan vi sammanställer och analyserar materialet, berättar Igor Knez.

Intresset för hur människan upplever miljön fanns redan hos de gamla grekerna. Däremot fanns inga inglasade gallerior som effektivt tar bort årstidsberoende klimatvariationer.

– Med större kunskap om hur klimat, arkitektur och natur påverkar oss, kan vi bättre planera och skapa platser som tar tillvara naturliga förändringar istället för att skärma av dem, säger Ulla Westerberg.

Två doktorander knyts till projektet.

Hur vi påverkas av den fysiska miljön ska Igor Knez och Ulla Westerberg ta reda på i en stor undersökning.

OVE WALL

Sacoordföranden svarar på förra månadens ledare:

”Studenter har rätt att veta var utbildning lönar sig”

I sin ledare (HA 5-2002) kritiserade rektor Leif Svensson SACO:s tolkning av en rapport om högskoleutbildades löner och rörlighet. Här svarar SACO:s ordförande Anna Ekström på kritiken:

I den rapport som vi släppte i Visby beskrivs rörlighet på arbetsmarknaden efter examen. I rapporten konstateras

bl.a. att låg rörlighet efter examen oftare leder till arbetslöshet och att lön efter examen varierar beroende på vilken högskola man tar examen ifrån.

Information som beskriver om och var utbildning lönar sig är något som SACO anser att studenter har rätt till. Det är viktigt att varje högskola följer upp vad som händer med studenterna efter examen. Både samhället och högskolorna borde göra sådana uppföljningar i mycket högre utsträckning än vad som idag sker med tanke

på det uppdrag högskolorna har.

Vi kan konstatera att intresset är stort bland studenterna. Rapporten har sedan juli ladats ned 3500 gånger från SACO:s hemsida. Vi vill med rapporten ge kraft till en bredare diskussion om de senaste årens satsningar på högre utbildning, och jag instämmer gärna i uppmaningen att läsa rapporten, som finns på www.saco.se.

Till sist: Vi har från SACO:s sida har aldrig hävdats att in-

komstskillnaderna mellan högskolorna kan förklaras av kvalitetskillnader mellan högskolorna som påstås i ledaren i senaste ”Högaktuellt”. SACO anser däremot att kvaliteten på den högre utbildningen riskerar att försämrans när högskolorna inte kompenseras för kraftiga ökning av antalet studenter.

ANNA EKSTRÖM, SACO

Mats Sandberg:

Om att försöka hitta de rätta metoderna i fors

Skolan, lektion i Euklides geometri. Axiom på axiom, trianglar på ett plant papper. Läraren påstår; summan av vinklarna i en triangel är 180° . Jag har läst att i en triangel på en sfär är vinkelsumman större än 180° ! Varför? Läraren kan inte ge en förklaring. Några dagar senare kommer han mot mig med pekpinnen i handen. Kom så ska du få se!

På bordet mitt i rummet står en jordglob. Sedan en av de bästa pedagogiska prestationer jag varit med om. På globen har han ritat en stor triangel. Med hjälp av pekpinnen lyckas han visa att man lokalt kan approximera den buktiga ytan med ett plan. Vi är tillbaka i det välkända plana pappret geometri där vi kan arbeta och göra definitioner! Med hjälp av pekpinnen gjorde han vinkeln på globen synlig för mig och jag kunde nu se att vinkeln på den buktiga ytan var större än vinkeln i en konventionell triangel på ett plant papper. Jag hade fått en godtagbar förklaring baserad på stringenta definitioner.

INTE TA NÅGOT FÖR GIVET

En annan gång: "bokstavräkning" med samme lärare. Han talar om vilka regler som gäller. Jag frågar varför reglerna är så här. Någon dag senare får jag, medan de andra eleverna flitigt räknar enligt reglerna, i ett hörn av klassrummet en privatlektion.

Att inte ta något för givet är en förutsättning och en drivkraft för att bedriva forskning. Denna drivkraft räckte inte då till att övervinna omgivningens krav på att vara nyttigt. Suget

att börja med forskning kom så småningom. Med personalchefens ord i öronen "Hur kan du i dessa tider överge en fast anställning?" slutade jag. Intresse för Astronomi förde mig till ett observatorium i Italien. Jag kom tillbaka, inte med forskningsresultat, men med hyggliga kunskaper i italienska och några flaskor av observatoriets eget vin, Vino dell'Observatorio.

Jag hade också lärt mig också ett nytt räknesätt. Personerna A, B och C skall dela en restaurang nota; det svenska räknesättet: A=47:25, B=42:50, C=60:25. Det italienska räknesättet A=B=C=50:- eller B=150:-.

Nu började det brådska med organiserade studier. Ett mycket generöst högskolesystem gjorde det möjligt att utforma studierna själv. Det blev en blandning av flera högskolor. Mötte många duktiga och kända forskare (Heinz-Otto Kreiz, Uppsala, Hannes Alfvén och Mårten Landahl, KTH...). en del usla pedagoger, alla starka personligheter.

TILL BYGGFORSKNINGEN

Jag blev inte anhängare av någon "skola" eller metod och var ej medlem av något förbund som kräver försvar av en ståndpunkt. Jag kom till Statens Institut för Byggnadsforskning.

Där gör man mätningar: *En etablerat mätmetod används i en ny tillämpning. Tolkningen av mätresultaten är ett problem. Den gamla förklaringsmodellen håller inte i denna nya tillämpning.* Genom att angripa problemet teoretiskt och genom generös hjälp med nya mätningar lyckades jag hitta lösningen på problemet och vi kunde tolka mätningarna. En viktig del i framgången var att jag lyckades hitta de begrepp som beskrev problemet på ett effektivt sätt. Kopplingen mellan teori och från praktiken hämtade problem har alltid fascinerat mig..

Jag lämnade ett utkast till en artikel för kännedom till föreståndaren, Nils Antoni. Strax efteråt kommer han springande i korridoren. "För i heeelvete detta måste du publicera!"

Publiceringen gav inbjudningar som fört mig på resor ett par varv runt jorden. Nu var jag forskare - i den meningen att jag var erkänd av andra forskare. Men, jag saknade

Agnes Nobel:

”Konst och teknik hör ihop”

forskarutbildning. Efter forskarutbildning blev jag nu en officiellt registrerad forskare.

Frågeställningen är det viktiga och det enkla är det vackra.

Under mina ”astronomiår” kom jag i kontakt med astrofysikern Bengt Gustavssonsom en gång sa ”Jag har sett många forskningsmiljöer där forskningen bedrivs på en hög formell nivå, men är död. Man ställer inga viktiga nya frågor”.

Jag tycker att jag har träffat på sådana miljöer. Smala ansatser och ett oändligt petande med detaljer. Tyvärr, är det inte ovanligt att sådana miljöer också är väletablerade och ofta har ett stort inflytande på forskningsråd.

ENKLA METODER BÄST

För mig är den främsta drivkraften med forskningen att försöka finna de begrepp som beskriver problemets kärna. Med tillgång till de rätta begreppen blir förklaringar och bevis korta. Att hitta de enkla experimentella metoderna är också en stor tillfredsställelse. Enkel metod är detsamma som rätt metod, den mest effektiva för problemställningen.

Det allra enklaste experimentet är tankeexperimentet, då man frigör sig från metoder och helt förutsättningslöst analyserar problemet med enbart tanken. Eventuellt med papper och penna som hjälpmedel. Träning i denna metod borde vara obligatorisk i all forskarutbildning.

Att vara forskare kan innebära att man har ett komplicerat förhållande till omgivningen. Att ifrågasätta invanda sanningar ger inte en plats i Arne Weises mysoffa i TV på Jul-afton.

MATS SANDBERG
TECKNING: OVE WALL

– Vidga konceptbegreppet och sätt in tekniken i ett bredare sammanhang! Bara på det sättet kan vi få ett undervisningssystem som ger människor möjlighet att öva upp sina anlag, sade Agnes Nobel i Valhall under HS-dagen

Behöver den lärande människan generellt hjälp att utveckla sin konstnärliga begåvning? Den frågan ställde sig Agnes Nobel, författare och forskare vid HiG, under HS-dagen i början av oktober.

Konsten tycks leva vid sidan av vetenskapen. Den svarar inte mot de vanliga vetenskapliga kriterierna om bevisning, argumentation och objektivitet. Den verkar efter andra principer.

Ändå har den sitt tydliga berättigande i världen och har alltid varit ett villkor för mänsklig utveckling.

– Den tillhör, liksom mystik och religion, människans generella behov. Men hur går konsten och vetenskapen in i varandra idag?

Agnes ställde sig denna fråga

redan på 1970-talet när hon vid ett skolbesök - hon arbetade då som barnpsykolog - såg de mängder av undervisningsmaterial som fanns.

– Då var undervisningsmaterialet ”heltäckande”. Det rådde en stark tro på att undervisningsteknologin skulle lösa alla skolans problem.

HÅLLA IN KUNSKAP

Samtidigt såg hon det mysigt inredda skolbiblioteket med böcker som skilde sig från det funktionella. De var estetiska, gjorda av konstnärer. Det var på den tiden när det fortfarande fanns en ”tratt” i barnen huvud där man liksom kunde hålla in kunskap.

– Men biblioteket var oftast stängt och användes mest av lärarna.

När informationstekniken på allvar drog fram för ett femtontal år sedan fanns det de, främst kvinnor, som ville dra i

nödbromsen. Inte minst inom undervisningssystemet.

– Det fanns ju faktiskt inga vetenskapliga belägg för att det skulle fungera som tänkt. Men vad hände? Jo, man började istället att använda samma system till att försöka arbeta bort den känsla av skepsis som många kände! Inte att till att analysera och diskutera

– Det här var oerhört känsligt och det fick inte ens diskuteras.

HUMANIORA EN OERHÖRD UPPGIFT

Människan är visserligen en mekanism. Men hon är mer än det, menar Agnes Nobel och framför sin bestämda åsikt att konsten och tekniken måste öka sina kontaktytor.

– Utbildningssystemet idag ger oss inte ens chans att öva upp våra anlag. Det gäller också på högskolan. Här har humaniora en oerhörd uppgift. Men vi måste fråga oss vilka metoder vi ska använda. Vad klarar en mänsklig hjärna av i tider av ny teknik och nya omorganisationer?

BREDARE SAMMANHANG

Agnes Nobel tycker att tekniken mer ska genomsyras av humanioran. Men också det omvända.

– Konst är inte bara det som vi ser på konsthallarna och borde även kunna användas i vetenskapliga sammanhang. Sätt in tekniken i ett bredare sammanhang och bredda konstbegreppet.

HS-dagen syfte är att presentera för intresserade vilken forskning som pågår inom institutionen. Detta var första gången arrangemanget hölls, men det är tänkt som en årligen återkommande dag.

OVE WALL

Ta makten över din webbläsare

”The best things in life are for free”

De är gratis! Webbläsare, browsers, tunna klienter, kärt barn har många namn. Med funktionsförändringen från att surfa till att jobba, behövs en attitydförändring; från ”Vadå?” till exempelvis ”Jag tycker senaste Mozilla är bra.”

Jag kommer nu att försöka demolera myten att ”det kan dom aldrig lära sig”. Dom = personalen. Dessutom ska jag försöka få dej att förstå att webbläsare är en färskvara.

Förmodligen har din webbläsare bara funnits där på bildskärmen ända sedan du fick datorn för några år sedan. Den har troget och pålitligt utfört sin uppgift att varje måndagsmorgon rätta dina Bingolotter från lördagens TV-föreställning som du som vanligt somnade ifrån.

NY TEKNIK ÄR NY

Men något håller på att hända. Allt fler rutiner/program som du använder på jobbet kommer du också att kunna komma åt och använda via din webbläsare. Ny teknik för samma gamla arbetsuppgifter. Men var medveten om är att denna ”nya teknik” verkligen är *ny* och att den utvecklas i en rasande takt.

Det innebär att du inte kan tillgodogöra dig allt med en webbläsare som har några år på hårddisken. Förändringstakten går fort. Allt började för drygt tio år sedan. Informationsspråket, till din läsare, heter HTML (Hyper Text Markup Language) och du kan se den om du i din webbläsare klickar på *Visa* och sedan *Källa* (eller *View* och *Page Source*). HTML är inget programspråk, utan en standard för hur olika textelement skall visas av din webbläsare. Denna standard administreras

och utvecklas av en fristående internationell organisation som du kan läsa om på <http://www.w3.org>.

Ny standard för HTML har det kommit i stort sett vartannat år. Sedan fyra år tillbaka har man separerat all märkning som har med layouten att göra från HTML till en egen familj av standarder under namnet CSS (Cascading Style Sheets). Där är nästan den tredje versionen av standarden klar nu. Betänk att det dessutom tar några månader att utveckla en webbläsare så förstår man att den måste vara pinfärsk för att kunna utföra de senaste påfundnen och konsterna. Det är just inom layoutområdet man märker skillnaden på hur gamla och nya webbläsare presenterar informationen.

Vad händer då i en webbläsare av samma årsmodell som griffeltavlan. Det blir inte

svart, men det ser så mycket tråkigare ut på din bildskärm. Det beror på hur de nya internetbaserade systemen konstrueras: byggs de på gammalt sätt med gammal kod för att så många som möjligt skall se samma bild, eller låter man programvaran känna av vad du har för modell av webbläsare och sedan skicka en passande version kod fast med samma innehåll?

INSTALLERAR SIG SJÄLV

Jag brukar dra en parallell mellan webbläsare och pennor. När jag var liten låg det en blyertspenna bredvid telefonen, sen kom det kulspeppenna till tipskuponen. Tuchpennor, spritpennor, varje funktion har sin penna. Man behöver kanske inte ha olika webbläsare, de rymmer alla de flesta funktioner om de inte är *för* gamla.

Men, som exempel, kan det vara en god idé att använda sin gamla webbläsare för internetbankärenden eftersom bankerna är försiktiga med att godkänna nya webbläsare av rädsla för säkerhetshål.

De är gratis och man laddar själv ner programkoden direkt från tillverkarens hemsida som sedan installerar sig själv. Visst låter det otroligt. Och man kan ladda ner och ha flera olika installerade på sin dator samtidigt. Dessutom kan du ha flera olika (och samma) startade samtidigt på din dator för att jämföra hur de uppför sig.

HÅKAN ENGLUND
IT-ENHETEN

PS: Kom ihåg, du behöver inte vara orolig för att något ska gå snett. IT-enheten fixar allt å 350 kr/timmen. DS

Finländska snabbstudier

Ett studiebesök av det mer komprimerade slaget hade Distansrådet och Learning Center som besökt Åbo Akademi under en dag 15 oktober. Besöket varade två dagar inklusive resa.

Åbo Akademi är det enda svenskspråkiga universitet i Finland. Att välja detta var således inte svårt för den svenska delegationen från HiG.

– Det var ett utmärkt sätt att träffa andra som arbetar med samma sak som vi, berättar Bo Malmström, distanssamordnare vid HiG.

”Det virtuella universitetet” är en mycket medveten satsning vid Akademin. Det innebär att mer undervisning sker på internet och därtill angränsande platser.

– Men man poängterade tydligt vikten av fysiska träffar precis som vi gör.

BLACKBOARD PÅ TAVLAN

Blackboard tillhör de gemensamma nämnarna och diskussionerna var defintivt en schemaspräckare. Ändå hann William Males med sin smått omtalade presentation med engelsk lakritskonfekt när han presenterade den så kallade gävlemodellen med flera parallella

plattformar och pedagogisk inriktning.

– Lite ”vid-sidan-av”-information fick vi också. De berättade om sitt ”öppna universitet”, kurser som vem som helst oavsett bakgrund kan läsa på internet. Har man trots avsaknad av formell högskolebehörighet klarat en tredjedel av kursen räcker detta för att fortsätta läsa även andra kurser. Där hittar man även studenter för att fylla luckor efter avhopp, säger Bo Malmström.

OVE WALL

Seminarium om upphovsrätt:

Ny teknik ger nya frågor om kopiering

Hur många kopior får man ta? Detta är vad den svenska och internationella upphovsrättslagstiftningen ofta handlar om i korridorerna. I verkligheten handlar den om mycket mer och är allt mer komplicerad.

Det bryts mot lagen ofta i den akademiska världen. Kanske är det inte konstigt, den internationella lagstiftningen är komplicerad. Men lagen är entydig i så motto att om material utnyttjas ska uphovsmannen ha rätt till belöning.

– Man vill ju att författaren ska fortsätta att skriva! sa Mats Wikstrand, jurist på E-institutionen. Han inledde seminarieriet om upphovsrätt som fortsätter fram till i april.

Jenny Lundström, förhandlingsansvarig vid Läromedelsförfattarnas förening, LFF, och expert på området, berättade om den alltmer komplicerade lagstiftningen.

LAGEN HÄNGER INTE MED

– Det är inte bara en fråga om hur många sidor man får kopiera. Den nya it-tekniken har gjort det lätt att också sprida materialet. Lagstiftningen har inte hängt med på det området.

– Hur får man egentligen länka till sidor? Man skiljer på vanliga länkar och så kallade djuplänkar.

Djuplänkar är klickbara markeringar som tar besökaren direkt till ett dokument flera våningar under entrén på en hemsida och är inte tillåtna. Men flera förslag på kringgående gavs av deltagarna.

Kreativiteten flödade också vad gäller kopiering av bilder. Bilder får inte kopieras utan tillstånd. Däremot får man kopiera samma bild införd i en tidning till paper.

Kopiering för spridningen till studenter gäller enbart pappersexemplar. Alltså får man inte använda filmer eller musik utan att fråga uphovsrättsinnehavaren.

– Och då detta kan handla om internationella företag som Warner Bros blir det naturligtvis komplicerat, sade Jenny Lundström.

INTRESSANTA FRÅGOR

Annars kan de flesta problemen lösas genom kontakt med uphovsmannen. För läroböcker finns dock regeln att 15 procent eller högst 15 sidor får kopieras utan tillstånd.

Flera organisationer finns som kan bistå med råd i frågorna. Det blir minst sagt behövt i den växande distansundervisningen.

Många intressanta frågor uppstod under seminariet. Får man lägga en inhyrd lärares föreläsning på videoband för studenter som var frånvarande vid originalutsändningen? Är studenters uppsatser skyddade? De utgör ju argumentation för en myndighets (betygs-) beslut och ska då enligt lagen vara offentliga. Eller?

Nästa seminarium, 19 november, tar upp interna frågor. Vad gäller exempelvis för undervisningsmaterial skapat av högskolans egna lärare?

Seminarieriet arrangeras av Learning Center.

OVE WALL

Akademisk högtid med professorsutnämningar och fest

Rekordmånga deltagare hjälpte till med firandet av HiG:s 25-årsjubileum. Närmare 650 personer fyllde ljushallarna fredagkvällen 11 oktober för att äta, umgås och lyssna på sång av Coffee Beans och tal av prominenta gäster.

Rekord i deltagande var det också på högskolans andra Akademiska högtid samma dag.

Dagen inleddes med Akademisk högtid där förre rektor Birgitta Stymne överlämnade den nyskrivna historien till ordförande Torsten Andersson.

Nuvarande rektor Leif Svensson försäkrade alla församlade att slyngelåldern tillhörde historien och viss mögna kunde skönjas.

Tre nya professorer utnämndes, Edvard Nordlander, Niclas Keskitalo och Staffan Hygge. Installationstalen prisade Gävles geografiska och för forskningssamarbete gynnsamma läge samt teknikens trådlösa framsteg i en värld

vars miljö förhoppningsvis ska få oss att må bättre.

VÄLFÖRTJÄNTA STIPENDIER

Liksom professorsutnämningar hör även stipendieutdelning till denna dag. Sandvik AB:s två stipendier gick till Anders Hast och Ulla Ahonen-Jonnarth från Creative Media Lab medan Nordeas stipendium tilldelades Jonas Kågström för hans insatser för forskarutbildningen inom företagsekonomi.

Direkt efter högtiden invigdes konstverket ”Kunskapens träd” utanför Valhall (Läs mer om detta på sista sidan.) Under middagen i de absolut fullsatta ljushallarna avlöstes maten i

närmare fyra timmar av tal, inte alltid påfallande högtidliga. HiG:s första rektor Wenke Nedrum-Ullman sade att ”det är viktigare *vem* man bli än *vad* man blir”. Något hon enligt egen uppgift lärt sig under och mellan slagsmålen i folkskolan.

Bland gästerna fanns en delegation från ett tekniskt universitet i Vinnitsa, Ukraina, kommunstyrelsens ordförande Mats Ågren och tf landshövding Monica Robin-Svensson.

Firandets tredje del fortsatte i Campusrestaurangen med dans och frivilliga aktiviteter fram till långt in på natten.

OVE WALL

B

SVERIGE

Porto
betalt

Kunskapens träd invigt

Det är inte lätt att ta sig upp i kunskapens träd. Både materien och andarna kan vara emot en.

Ungefär detta ska HiG:s senaste konstverk "Kunskapens träd" berätta för besökarna utanför Valhall.

Konstnären heter **Kjell Engman** (bilden) och arbetar vanligtvis på Kosta-Boda glasbruk. Han besökte HiG före invigningen och berättade om glas/metall/ljusverket.

– Trädet är konstruerat av mindre enheter så att det lätt ska kunna byggas ut om man vill det. Ett liknande träd i Kalmar är två och en halv våning högt. Där kallas det ibland för "kondomträdet", berättar han.

Konstnären Kjell Engman vid Kunskapens träd utanför Valhall, som invigdes 11 oktober.

Namnet kommer ifrån de kongliknande olikfärgade hängande påsarna med belysning som föreställer trädets löv.

Danskt forskningsbesök

Ett stort internationellt projekt om hybridventilation, där bland andra professor **Mats Sandberg** vid BMG ingår, har fått 15 miljoner kronor under fem år för att försöka kombinera de bästa effekterna av självdrag och mekanisk ventilation.

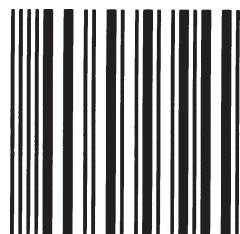
I projektet ingår BMG:s vindtunnel som en viktig ingrediens och doktoranden **Jan Jansen** från Aalborgs universitet har stödats för att göra en rad experiment. Han ska tillbringa närmare ett halvår på BMG. Handledare är nämnde Sandberg.

OWL

FÖRVIRRING RÅDER

Mail kommer - mail går, lycklig den som mail får...

På förekommen anledning, helt klart egna erfarenheter, lämnas en påminnelse om att ta det säkra före det osäkra, om du har Lotus e-postprogram, och skriva "mentos." direkt efter snabel-a i mailadresser inom HiG. Då kommer det fram även till dem som "bara" har Eudora installerat. owl

002541

DIDAKTIKENS MÅNGFALD

"- från förskola till högskola" är rubriken på en rikskonferens som hålls 12-14 november vid HiG. Trots namnet handlar det mest om högskoledidaktik. Och programmet är späckat med experter på området:

Gerd Arfwedsson (före detta aktiv vid Lärarhögskolan i Stockholm numera aktiv vid HiG),

Tomas Kroksmark (professor i pedagogiskt arbetet vid Högskolan i Jönköping, tjänstledig från professur i didaktik) och

Svein Sjöberg (aktiv vid Oslo universitet inom NO-ämnenas didaktik) talar och ett 70-tal olika sessioner hålls.

...med bengts ögon

